

UJ KELELT

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Jóváhagyás után

A kormány jóváhagyó záradékkal és hivatalos pecséttel ellátva küldötte meg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeti szabályait. Jóváhagyott. Közvetlenül az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség második országos konferenciája előtt. Talán túlmenne a célon, ha magától a jóváhagyás időpontjából is következtetéseket karnánk levonni. De akár szándékosan vezetett az időpont kiválasztásában a hivatalos körök, akár véletlen esettel állunk szemben, bizonyos az, hogy a szervezeti szabályok jóváhagyása új etappot jelent a Nemzeti Szövetség fejlődésében. Mert nem valami kisebbterű egyesület alapszabályainak szokványos jóváhagyása történt itt, hanem sokkal mélyebb jelentőségű, súlyosabb valami. Ezeknek a szervezeti szabályoknak jóváhagyása egyértelmű a román kormány hivatalos és írásban adott elvi deklarációjával. És ennek a deklarációnak lényege az, hogy a román kormány a törvény alapján és erejével *elismeri a zsidó nemzeti szervezkedés jogosságát és helyességét.* Kell hogy ez a törvényes elismerés újabb erőt öntsen a már-már lankadó erőkre, mert beláthatatlanok azok az eredmények, melyeket a jóváhagyott szabályok alapján az erdélyi zsidó nemzet javára elérhetünk. És az összejövő második országos konferencia foglalkozzék a módokkal. És foglalkozzék vele minden zsidó, akinek a zsidó nép érdekei jelentenek még valamit.

Eddig Erdély zsidóságának, végtelen be-
tegye, minden gazdasági és kulturális érde-
künknek hatalmas megfogója volt a zsidóság
széleskörűsége. Nem volt egyetlen nemzeti
szervezetünk sem, mely tömör egységben fog-
lalta volna magába Erdély összes zsidóságát.
Nem a zsidóságban mulott. A megélvő szerve-
zetek, adottságuknál fogva olyanok voltak,
hogy — csak a vallási műszokróld beszé-
lünk, — vagy az ortodoxok; vagy a neologok,
vagy a status-quo-anté-k, csak elveik és
meggyőződésük föladásával vonulhattak volna
be a megélvő keretekbe. Az Erdélyi Zsidó
Nemzeti Szövetség az első olyan szervezet,
melynek szabályai módot adnak az egész zsi-
dóság egyesítésére, anélkül, hogy a zsidóság
egyes rétegeitől a maguk lényegének föladását
követelné meg. És ez a legfontosabb ered-
mény a jóváhagyott szervezeti szabályokban
és ez a paragrafus a legnagyobb jelentőségű
az egész középületben. Álljon itt ez a fontos,
megjelentőségű paragrafus, szövegszerű idézet-
ben, emlékeztetőül minden zsidó testület ré-
szére és munkára serkentőül a második or-
szágos konferenciánknak:

Csatlakozott hitközségek és egyesületek

7. §.

Bármely Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék területén létező, vagy a jövőben alakuló zsidó hitközség, vagy egyesület, mely a zsidó nemzeti gondolatot és felhívásait a Szövetség céljainak valamelyikét magáévá teszi, a Szövetséghez csatlakozhatik, ami által annak központi szerveit az Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék területén lakó zsidóság legfőbb nemzeti képviselőitől elismeri és kötelezetté válik, hogy azokat az általa is magáévá tett szövetségi céllé elérésére irányuló működésükben legjobb erejéből támogassa, viszont azonban jogot is nyer mindazon előnyök élvezésében, amelyeket a Szövetség intézményei a tagok nyújtanak.

Minden olyan hitközség vagy testület... mely a szövetség céljainak valamelyikét magáévá teszi... Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség céljai közé tartozik Erec Jisraél fölépí-

tésének segítése. Hol van az a zsidó ember vagy testület, vagy hitközség, mely idegenül akarna és tudna állani Erec Jisraél szemben? És csak ki kell jelentenie, hogy akarja, hogy pártolja, hogy támogatja Erec Jisraelt, vagy a héber nyelvet, vagy a zsidó iskolát vagy a zsidó gazdasági érdekek hatalmas védelmét, vagy mindegyiket együtt, vagy a sok körül csak egyet: és meg van adva a lehetőség, hogy a szövetségben elhelyezkedhessenek, anélkül, hogy esetleges elvi vagy vallási koncessziókat kívánának tőle. Mert igenis, ezeknek a szervezeti szabályoknak célja és feladata az, hogy minden zsidót és minden zsidó testületet, aki csak valamely kontaktust, csak

valamely halvány közösséget is érez a zsidóság ügyeivel szemben, ha csak egyetlen olyan pontja és napja is van életének, melyben zsidónak érzi magát: hogy ezeknek a zsidóknak és testületeknek módot adjon csatlakozni a zsidó nép szent egységéhez. És ha már a távolaloktól ezt reméljük, — mit várunk a közellévőktől, a zsidóságunkban erősektől? Erdély zsidó hitközségein és egyesületein a sor, hogy hallják ezt és megértsék. De a konferencia és az új vezetőség feladata lesz, megértetni Erdély zsidóságával, az egység hatalmas gondolatát és azt, hogy ma már van mód és alkalom a zsidó egységet, ezt a szép álmod valóra, tettekre váltani.

Ellentétek a washingtoni konferencián

Japan követelése — Franciaország nem szerel le — Építik a tengeri hajókat

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, november 20. A washingtoni leszerelési konferencián a pacifista törekvések elé egyre nagyobb akadályok gördülnek. Japan delegátusai a konferencia elé terjesztették ellenjavaslatukat, amelyek merőben ellentétben állanak azokkal az elvekkel, amiket Hughes összetölgelt leszerelési indítványában. Japan ragaszkodik ahhoz, hogy tengeri haderejének legalább hetven százalékát megtartassa.

azonkívül ugyanannyi szállító gépeket és hydroplánt akar megtartani, mint amennyi Angliának vagy az Egyesült Államoknak van. A japan javaslat, amely teljesen mellőzi Hughes elveit, nagy lehangoltságot keltett az amerikai politikai körökben. Az amerikai tengerészeti szakemberek nem zárkoznak el azelőli, hogy olyan megoldást keressenek, amely Japánt kielégíti, ehhez azonban szükséges, hogy Japan hajóinak jegyzékét revízió alá vegyék. Ha Japan nagyobbítani akarja hajóinak tonnázsát, akkor a megegyezés csaknem lehetetlen.

A leszerelési konferencia külügyi bizottságában Wellington Koo kínai delegátus szólalt fel, aki azt követelte, hogy Kinával szemben a nagyhatalmak változtassák meg politikájukat és semmisítsék meg a Kinára vonatkozó titkos szerződéseket. A japan delegátus, akit első sorban érdekel a kínai kérdés, kijelentette, hogy közönséges kormányához fordul, mielőtt érdemleges választ ad. A japán kormány válasza megérkezett, amelynek alapján Kato japán megbízott bejelentette, hogy kormánya hajlandó a javaslat felett tárgyalni.

A kínai kérdés a leszerelési konferencia egyik legfontosabb tárgya,

ez a probléma az, amely Amerika érdekeit elválasztja a japan érdekektől és csak e kérdés igazságos elintézésével szüntethető meg Keleten a feszültség.

Halálos végű incidens a cseh-magyar határon

Miskolc, november 21. Péntek este egy öttagú cseh csendőrrör Doraházánál átlépte a demarkációs vonalat és küldönc útján kérte az ottani csendőrséget, hogy fontos bűntényben való nyomozás érdekében küldjön át valakit a demarkációs vonalon. Egy magyar tiszt vezetésével járőr ment ki a demarkációs vonalra, aki felszólította a cseh járőrparancsnokot, hogy miután magyar területen vannak, tegyék le a fegyvert. A cseh parancsnok megtagadta a felszólítást, amire tüzelní kezdtek. Boronkovic

Hughes államtitkár a konferenciát esztörtökre teljes ülésre hívta össze. Ezen ülésen fogja Franciaország megbízottja ismertetni Franciaország álláspontját a szárazföldi leszerelésről. A bizottsági ülésen a leszerelési konferencia francia delegátusai már bejelentették, hogy Franciaország tengeri hadereje nem felel meg gyarmatai terjedelmének, se földrajzi helyzetének, se tengeri határai hosszúságának. A szárazföldi hadsereg leszerelése szintén korai. Oroszország állandóan másfél-millió embert tart fegyverben. Ezzel a hadsereggel fenyegeti Lengyelországot. Ezért is kénytelen Franciaország nagy hadsereget fegyverben tartani. A rigai béke megkötése óta lejátszódott konfliktusok is igazolják a francia álláspont helyességét. Franciaországot azonkívül nem védik természetes határok. A szövetségesséval kötött egyezmény még nem lépett érvénybe. Kiseb hadsereg tehát nem biztosíthatja határait.

Washingtonban ószintén csak Anglia akarja a békét.

Az angol megbízottak, mivel belátják, hogy a nagyarányú leszerelést végrehajtani egyelőre nem lehet, javasolni fogják a leszerelés fokozatos keresztülvitelét. Angliában most építenek négy új hadihajót. Az angol hadiflotta admirális már intézkedett, hogy a hajók építését hagyják abba. Ezzel az intézkedéssel is ószinte bekegyégya mellett demonstrál Anglia. Az amerikai tengerészeti államtitkár kijelentette, hogy az amerikai kormány mindaddig nem rendeli el a hajóegységek építésének megszüntetését, míg a leszerelési konferencia véglegesen nem dönt Hughes javaslata felett. Nordfolklban szombaton vízrebocsátották a Virginia hiperdreadnoughtot. Tokióban vízrebocsátották a világ legnagyobb cirkálóját, a Yagát, amely negyven ezer tonnás és nyolc negyven centiméteres ágyú van rajta. Így készülnek a világbékére.

Péter csendőrtiszthelyettes megebesült. Erre a magyarok is tüzelní kezdtek. Néhány perc múlva a cseh járőrparancsnok holtan maradt a helyszínen. Egy magyar csendőrt halálos sérüléssel Doraházára szállították, ahol meg is halt. Két csendőr megadta magát, egy elme-nekült.

Az antant ellenőrizheti Németországot

Berlin, nov. 21. A német kormány elfogadta azt a javaslatot, hogy az antant ellenőrizze fizetőképességét.

élet
ben vásárolunk
ÉK CLUJ,
Zéchenyi-tér) 8
TELEFON

IPOS JENŐ cégnél
Cluj—Kolozsvár,
Iafa Unirii (7516) 17.

az erőből, egészséghez
a páraclan hatású

BORSZESZ
Kapható mindenütt:
Cluj és Vagyassott Gyár
CLUJ — KOLOZSVAR

Dólválófiu
fizetésrel INRE
delal üzlet-be
és Szép-úca sarok

ÉS TSA
ZVEZETÉKI BE-
LÉSI VÁLLALATA

New-York épület.
Telefon-szám: 214.

fehér lámpa-
csövek, kristály-
likőrös palackok,
ben beszerezhetők
Éreknél Cluj,
Zéchenyi-tér) 39.
54. EN-DETAIL!

LÁZAR
itási vállalat
(Vörösmáthy) 2.
anforgalom a külföldi
ányából és irányába
i határállomáson

nyelvben perfect,
szabadraktár-
ló szakmában
vén állást — vagy
társulna megfelelő
oz, vagy képviselő-
píacon. — Szives
jeligére a kiadó-

vik legnagyobb
várának
78-1
ban!
udvarban

A zsidó könyvpiac eseményei

Herzl Tivadar kiadatlan fölegyzései és levelezése — Zsidó enciklopédia

A zsidó nemzeti mozgalom himnuszoló szellemi tényezője volt a Berlinben működő „Jüdische Verlagsanstalt”, amely nemcsak pártiratozat, hanem (ésorban az új zsidó irodalom legjavá termékeit adta ki és terjesztette nemcsak zsidó körökben, hanem mindenhol, ahol a zsidó probléma iránt érdeklődés mutatkozott. A nagyüzemi könyvkiadó vállalat nemrégiben az „Ewer” könyv- és műkereskedéssel kötött és működésé színterét Münchenbe is áthelyezte.

A „Jüdische Verlag” vezetésében újabb változás állott be. Alwia Loewenthal kilépése után a vezetést Dr. Sigmund Katzenelsona vállalta, az irodalmi irányítás továbbra is Dr. Martin Buber kezében maradt, a grafikai részt Menschem Birnbaum intézi. A rekonstrukció nyomán új könyvsorozat kiadása indul meg, amely között első helyen áll Dr. Herzl Tivadar naplója. A több kötetből álló műben egy-egy fejezet kerülnek nyilvánosságra mindazok a följegyzések, amelyeket Herzl a cionizmusért folytatott küzdelmében papírra vetett. Nagyjelentőségű emberi és politikai dokumentum lesz a mű, amelynek más nyelvre való áthelyezése már folyamatban van.

Nagyüzemi munka a „Jüdische Enzyklopädie”, amely egyetlen tolmács és azért könyvben kezelhető könyvben alfabetikus sorrendben tartalmazni fogja a zsidóságra vonatkozó tudnivalókat. Az adatgyűjtés munkája már befejezéshez közeledik és legközelebb ki fogják nyomtatni az érdekes közikönyvet.

„Jüdische Kultur” címen Martin Buber monográfia-sorozatát ad ki. A két részre osztott sorozatban zsidó írók legjavá munkái fog megjelenni német fordításban, a másik sorozat a zsidó szellemi, vallási, művészi és társadalmi élet egy-egy nagyobb mozzanatát fogja tárgyalni. Kiadják Achad Haam műveinek német fordítását. A linom stílusban írott filozófiai, esztétikai és történelmi értekezéseket Obermann és Torczyner egyetemi tanárok fordítják. A régen várt Dubnow féle történet harmadik kötete is mostanában kerül sajtó alá. Megjelenik ezenkívül Idelsohn héber költés énekeskönyve és Auerbach „Die Prophetie” című munkájának második kötete, amely Jeremias próféciájának van szánva.

Legközelebb meg fognak jelenni:

Bachia ibn Pakoda: Chowot Halewawot (szívek köteleességei) és Jehuda Halevi Kuzarija.

A bodonyi hő napok

Írta: Ujvári Déter

A bodonyi asszonyok akkor éltek igazán, amikor jót tehettek. Null Alterné például sirt a gyönyörűségtől, ha valami nagy-nagy nyomorúságot látott. Mennél nagyobb volt a nyomorúság, annál jobban élvezte.

— Ez nekem való — szolt ilyenkor és kimondhatatlanul jól érezte magát.

Ezt persze nem úgy kell érteni, hogy a nagy nyomorúságot tartotta magához valónak, hanem csak az irgalmassági alkalmat, amely ilyen szegénységből kirúgyazik. Mert jót tenni szenvedélyesen szerette. Szerette, ha jónak mutathatózott, mert szerette, ha becsültek róla és dicsérték.

A többi asszony is majdnem ilyen volt, az éhező redakció ügye ennél fogva kedvező kibontakozást remélhetett.

Meg se indult még az étető akció, mikor a redakció tulkicsínynek bizonyult. Az elhelyező bizottság nem győzte átvenni az előjegyzéseket és kétségbeesetten konstata, hogy a rendelkezésre álló szerény eszközökkel lehetetlen kielégíteni a bodonyi igényeket. A rendelkezésre álló szerény eszközök alatt a redakció öt munkatársát értette. Mit csináljon öt emberrel, mikor az asszonyok már eddig is hetvennyolc kosztnapot ajánlottak fel. Az elhelyező bizottság igazságosan akarta szétosztani a Fáklya embereit, de akárhogy csoportosította is a kosztnapokat, a redakció létszáma mellett minden arányosítási kísérlet csődöt mondott.

A. Robinsohn: David Wolffsohn, Ein Beitrag zur Geschichte des Zionismus. A könyv értékes Wolffsohn és Herzl-leveleket tartalmaz. S. J. Agnon újabb novellás kötetei. Héber kézi térkép a koloniák fekvésével, vasutakkal stb. a legújabb helyzet szerint. A következő félévben iskolák számára héber glóbusz jelenik meg.

A „Der Jude” című folyóirat új száma ismét megjelent dr. M. Buber szerkesztésében. Igen örvendetesen fejlődik a Jüdischer Verlag egy fiókiintézete: az „Ewer” könyv és művészeti kereskedelmi társaság. Kitiűnően felszerelt taneszközszálya van. A keleteurópai, palesztinai zsidó iskolák innen szerzik be taneszközzeiket. Az ujonnan megválasztott cionista végrehajtóbizottság a „Jüdischer Verlag” és fiókiintézeteinek a legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba.

A cionista delegáció megérkezett Newyorkba. Newyorkból jelentik: A cionista delegációt hozó „Aquitania” hajó tegnap délután megérkezett Newyork elé. Mintegy három órán át várakoznia kellett, amíg a kikötőbe bejuthatott, egy kis gőzös ment elébe, amely a delegátusokat behozta a molóba. A kiszállásnál a Keren Hajjeszód nevében rabbi Berlin és dr. Conheim üdvözölte a delegátusokat, akik azután, ezrekre menő tömeg sorfalak között, autókba ültek és megindultak a zsidónegyed felé. Több száz autó haladt át Newyork utcáin, tele delegátusokkal és kísérelkel. Azon az autón, amelyben Jabotinsky ült, egy leguárius küldöttség is helyet foglalt. A menetet iskolásgyermekeket vivő autók zárták be. Newyork egész lakossága melegen érdeklődik a cionista delegáció iránt. A sajtó, a washingtoni konferencia érdekességei mellett is hasábonok keresztül foglalkozik a delegáció Newyorkba érkezésének jelentőségével. A delegáció tagjai közül Nachum Sokolow holnap Washingtonba utazik, hogy a leszerelés konferencián a Palesztina mandátum ügyét szóba hozza. Jabotinsky első dolga az lesz, hogy a keleteurópai pogromok leküzdésére erős amerikai légiót toborozzon. Warburg tanár a Brandeis-csoport kiengesztelésén fáradozik.

A lengyelországi zsinagógákban tilos a jiddis nyelv. Várnából jelentik: Az itteni rendőrbizottság az egyik zsidó templomban levetette a jiddis-nyelvű feliratokat és elrendelte, hogy szentul csak jiddis-lengyel feliratokat szabad alkalmazni. A rendőrbizottság „politikai” okokkal indokolja intézkedését.

Minden asszony tudmüllik egy szerkesztőt ambicionált magának. Valahogyan az előkeleőség kérdésévé vált ez a dolog és aki nem kapott egy szerkesztőt, az duzzogott és a vérégsértettet adta.

— En talán nem bírok el egy újságíró — fakadt ki Kulineróé, akinek előjegyzését már nem tudta honorálni az elhelyező bizottság. — Egy rongyos kosztnap még engem sem verne le a lábamról.

Az elhelyező bizottság permanens üléseket tartott, hogy a fenyegető asszonylázasdás elhárítására készülhessen valamit. Két javaslatot terjesztettek a plénum elé. Az egyiket Kanarikné terjesztette elő és így szolt:

Tekintettel arra, hogy a Fáklya redakciója mai létszáma mellett sokkal gyengébb, semhogy hetvennyolc kosztnapot elfogyaszthasson, az elhelyező bizottság felszólítja a „Kojdemkol” részvénytársaságot, hogy a szerkesztőség tagjait legalább a duplájára emelje.

Ezt az ötletes javaslatot elvetették, mert a javíthatatlan pesszimisták azt mondták, hogy a részvénytársaság elvből csak az apasztási tendenciákat honorálja. Ezért inkább a Null Alterné javaslatát fogadták el, mert ebben több volt a praktikum. A kitiűnő asszony ugyanis azt javasolta, hogy ne gyarapítsanak és ne apasszanak semmitse, maradjon csak a redakció úgy ahogy van, a kosztnapok tekintetében tartásuk meg a statusquot, ellenben meg kell kérni a redakció tagjait, hogy a köz iránt való áldozatkészségből emeljék ok duplájára a

Az amerikai zsidó sajtó a Károly-puccsról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az amerikai zsidó újságok, amelyek a Károly-kalandról tudósítják közönségüket, most érkeztek meg.

Az első híradások nagyon fantasztikusok voltak; majdnem egybehangzón írták meg, hogy a volt császárt saját katonái megölték, amikor látta, hogy sem a nép, sem az egyes városok helyőrségei nem csatlakoznak hozzájuk. Ezt a „Exchange Telegraphen Company” közölte a lapokkal, de egy másik, Bécsből kekezett sürgöny helyreigazította ezt a hírt azzal, hogy Károly maga sértetlen, bár katonasága, amely Pest felé vonult, megfutamodott a kormány csapatai előtt. A zsidó lapok közül egyúttal a londoni zsidó sajtószerzőetség telegra-máját, amely szerint a pesti zsidóság a Károly-kaland alkalmából bizonyos tünetek alapján indokoltan fél attól, hogy a reakció szélső elemei, vagyis a horthysták es legitímisták fenyegetései pogromot készítenek elő. A londoni zsidó szervezetek nyomában érintkezésbe léptek az angol kormánnyal, akik felkértek arra, hogy a budapesti megbízottja intervenciót Horthy kormányánál megfelelő védelmi intézkedések megtétele céljából.

A többi híradások eléggé megbízhatók. Lehar szökése, az excsászár sírógörcsei, az Est nyomdájának megostromlása részletesen vannak megírva, minden fantasztikus kiszínezés nélkül. De van egy valószínű hír, Amszterdamból kekezve, amit a közep európai sajtó nem vett át. Ez úgy szól, hogy Berchthold gróf Hollandiába utazott Wilhelmina királynőhöz arra kerve, hogy Károlyt és családját fogadja az országba. A királyné és a holland kormány a kérést kereken visszautasítottak azzal az indoklással, hogy épen elég nekik Vilmos excsászár és környezete.

Ugyanez a hírforrás jelenté azt is, hogy Vilmos excsászár azon a napon, amikor Károly és Zita magyar földre értek, meileghangu üdvözölés táviratát küldött a „magyar királyhoz” Budapestre. A sürgönyt a holland postaiiszték fogták el és természetesen nem továbbították.

A „Vorwärts” vezércikkben is foglalkozott a császárra bukásáról.

A cikk konkluziója a következő: „A szövetségesek nagyon örülnek, hogy a Károly-ügy így végződött. Most már megvan a lehetőség arra, hogy egészen megszabaduljanak tőle. Mert bizony rossz híralat volt ez a Károly szánukra, nem is íalal, inkább csont volt, amely ott áll a szövetségesek torkában.”

Az összes ír képviselők lemondanak mandátumukról

London, nov. 21. Az alsóház mai ülésén az összes ír képviselők bejelentették, hogy mandátumukról lemondanak.

gyomorbeli képességeiket, úgy hogy egy-egy ember ne egy kosztnapot vállaljon, hanem kettőt.

A redakció tagjai kijelentették, hogy a közérdek iránt való tekintetből hajlandók napoként két ebédet és két vacsorát enni, de elveik fenntartása mellett természetesen.

No most aztán rendezkedhettek. Majdnem minden család el volt látva egy szerkesztővel, ami emelte a társadalmi tekintélyüket. És nekik ez kellett. A szerkesztők is el voltak látva, ez ugyan az ő társadalmi tekintélyüket nem emelte túlságosan, de ok nem is törték magukat tekintély után.

A nagyevű kapta a legjobb kosztnapokat. Szombaton Null Alternénál kosztolt.

Valami vidám, fiatalos hangulat áradt ki a szívéből, mikor Nullékhoz ebédelni ment. Régi kedves emlékek bizserogtek az agyában. A jesiva évekre gondolt vissza, mikor szintén kosztnapokat evett. De valami nyugtalanságtélet is érzett. Mintha valamit elfelejtett volna. Ugyan mit felejtethetett el. Tudta magáról, hogy rendszeres ember, aki nem szeret elhanyagolni semmitse. De most, érezte, valamit elhanyagolt. De mit? Már a kapu előtt állt, mikor az agyába vágott. Az e heti szidrárt hanyagolta el könnyelműen. Böcher korában a szombati ebédet előtt mindig elolvasta, ahogy dukál. Persze, az régen volt. Megállt és gondolkodott. Talán nem is jó az ebéd, ha meg nem előzi a szidre-lájnolás. Bizonyos, hogy nem jó. A kettő együtt jár. Hát ő nem kockáztatja az illatos sóletot.

Az

— Az Temesvári Kor legújabb az általa indították tannyelvérel

a Keren Hajjes meg. Elimeri, követelése, hogy vagy csak román ugyan, mert m önállóan cseleke a héber-román jesen megegyez belsőbb óhajáva számuakra, hogy formában való és ezt az alkaln A dolog kulturá séges, hogy a nyelvővé tegyük pontból is lehet testvért meg ne niában hat ny héber nyelvre a eddigi összetart helyébe idejében doskodjunk. Kor nünk, hogy a z mással való e használják a ezen a nyelven nulhatjuk az áll séges nyelvet is

Ami a me legcéltudatosabb ban kezdenők fokról-fokra telj rendszert egész latok azt bizony lehet olyan ere legszöbb persp A Tarbut kölcz állítottuk fel, h tanultak és elő Évvégén a „Hás körben már hé tak és — vesző képzőkór táz privat érintkezé nyelvet, mint he fanatizálva vann

Megfordul szidrárt, sztan v

Az ebéd j is izlett, aki ma mellett tilt. A há bat piezkos kis összegyurt egy tányéjába tettes — Ne, bá Null Alte Nagyon szerette — Milyen ír ur?

A Vezuv ember eszébe, mozog, hulláza monda: — Hogyan kis állat. Bencsoiás tázzon. Szomba hevert a pamlag egyszerre csak f

— De mi Ha már kosztne szerkesztőség? romban. Hát m És a jeles dolata támadt, tézményt, ame elteképes intéz jesivává.

— Igen — lesz a legsulus

Ankét a zsidó iskolák tannyelvéről

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Temesvári cionista lapíróink, az „Uj Kor” legújabb számában részletesen beszámol az általa indított ankétról, melyet a zsidó iskolák tannyelvéről rendezett. Az ankétot

Weissburg Chaim,

a Keren Hajjeszód erdélyi igazgatója nyitja meg. Előmeri, hogy a hivatalos köröknek az a követelése, hogy a zsidó iskolákba csak héberül, vagy csak románul szabad tanítani, jogsérelem ugyan, mert minden szabad polgárnak joga önállóan cselekedni, de mi mégsem tiltakozunk a héber-román alternatíva ellen, mert az teljesen megegyezik a zsidóság érdekeivel és legelőbb óhajával. Most itt az egyetlen alkalom számunkra, hogy régi fonák helyzetünknek új formában való keletkezését megakadályozzuk és ezt az alkalmat nem szabad elszalasztanunk. A dolog kulturális értékeitől eltekintve is szükséges, hogy a hébert a zsidó lakosság köztannyelvévé tegyük, mert tisztára praktikus szempontból is lehetetlen helyzet, hogy testvér a testvért meg ne értesse. Hiszen csupán Romániában hat nyelvet vallunk anyanyelvül. A héber nyelvre azért is szükség van, hogy az eddigi összetartó kapocs, a lazuló vallásosság helyébe idejében új összetartó kapocsról gondoskodjunk. Komoly munkával oda kell fejlődnünk, hogy a zsidók családi körben s az egymással való érintkezésben a saját nyelvüket használják s az emberi kultúra közkinccsait ezen a nyelven sajátítsák el. Emellett megtanulhatjuk az államnyelvet és minden más szükséges nyelvet is.

Ami a megvalósítás lehetőségét illeti, a legelőtudatosabb munka volna, ha az ovóda-ban kezdődik el a héber nyelv tanítását s fokról-fokra teljesen kiépíteni a héber iskola-rendszert egészen a főiskoláig. De a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ezt megelőzőleg is lehet olyan eredményeket elérni, melyek a legszebb perspektivákat nyitják meg előttünk. A Tarbut kolozsvári gimnáziumát csak tavaly állítottuk fel, héberül mindössze nyolc hónapig tanították és előlül kezdtek az alef-béthnél. Évrégén a „Hászachárban”, a héber önképző-körben már héberül előköltök, héberül bíráltak és — veszekedtek. Fogadalm köti az önképzőkör tagjait, hogy egymás között, a privát érintkezésben sem használhatnak más nyelvet, mint hébert. Az igaz, hogy a gyerekek fanatizálva vannak. S ez a fanatizmus magá-

Megfordult, hazasietett és elolvasta a heti zsidrát, aztán vidáman ebédelni ment.

Az ebéd jó volt. Még a kis Dávidkának is izlett, asi magas székén éppen a nagynevű mellett ült. A kis Dávidka barátokni szeretett hát piékos kis mancsaival beleturt a sóletjába, összegyurt egy marékravalót, aztán a nagynevű lányjába tette.

— Ne, bácsi, ne.

Núll Altorné ragyogott a boldogságtól. Nagyon szerette ezt a kis unokáját.

— Milyen aranyos szíve van, ugye, ró ur?

A Vezuv és a tenger jutott a nagynevű ember eszébe, meg csupa olyan dolog, ami mozog, hullámozik és kitör. Elszápadt és azt mondta:

— Hogyne, hogyne, nagyon aranyos ez a kis állat.

Bencsolás után haza ment, hogy sziesztázzon. Szombaton muzsáj sziesztázni. És ahogy hevert a pamlagon régi időkről álmodozott. Aztán egyszerre csak felugrott:

— De mi a fenének vagyok én újságíró? Ha már kosztnapokat eszem, minek akkor a szerkesztőség? A jesivát érzem most a gyomromban. Hát mire való akkor a redakció.

És a jeles humoristának az a jeles gondolata támadt, hogy a Fáklyát, mint olyan intézményt, amely egészen időszerűtlen, valami életképes intézményé kell átalakítani. Talán jesivává.

— Igen — gondolta a nagynevű — ez lesz a legszerűsőbb.

val ragadja a tanárokat is, olyan embereket, akik ez előtt nem is tudtak a zsidóságról. Megható, amilyen buzgalommal ezek a meglett emberek roppant nagy elfoglaltságuk mellett — heti 24 óra — a hébert tanítják. A jövő évben a II. osztályban már minden tárgyat héberül adnak majd elő. S mindez egy év alatt! Mít fogunk mi öt év alatt produkálni! S mi lesz akkor, ha pedagógiumunk megkezdi szétbocsátani az öt héber tanító-rajait.

Minden aggodalmaskodásra csak azt mondhatom, hogy vagy zsidók akarunk maradni s akkor levonjuk ennek a legvégső konzekvenciáit, vagy pedig nem fontos nekünk a zsidóság és akkor vonjuk le ennek is becsületesen a legvégső konzekvenciáit s bizzuk a zsidóság boldogítását azokra, kiknek zsidóságuk fontos.

Dr. Vértés Adolf,

a temesvári zsidó liceum kuratóriumának elnöke kompromisszumos alapon akarja megoldani a kérdést. Azt kívánja, hogy a zsidó liceumban az 1925—1926. tanév végéig a tanítás nyelve általaiban magyar legyen, közben azonban a héber és román nyelvek intenzív tanítása eredményekhez képest az egyes tárgyakat héberül, illetve románul tanítsák a magyar nyelv kiegészítő használatát mellett. Az 1926—1927. tanév kezdetétől fogva a héber nyelvet, a zsidó történelmet és irodalmat, valamint a hittant feltétlenül héber nyelven, a román nyelvet és irodalmat, Románia földrajzát és történelmét románul, a magyar irodalmat és nyelvet magyarul tanítsák, a többi tantárgyat pedig a kuratórium rendelkezése szerint vagy héber vagy román nyelven.

Dr. Déznai Viktor,

a temesvári liceum igazgatója az asszimilációs álláspontot képviseli. Szerinte látható időn belül Erdélyben a héber aligha fog élő nyelvvé válni. Nem tud elképzelni ugyan zsidó iskolát, ahol hébert ne tanítsanak, de egyelőre meg lesz elégedve e téren olyan eredmények elérésével, mint a francia nyelv tanításánál. Képesnek tartja azonban a zsidó ifjúságot, hogy két-három nyelv kultúráját is elsajátítsa.

Dr. Ezechiél Brisker,

a temesvári Zsidó Nemzeti Szövetség dísztagja szerint a zsidó iskolák jövő tanítási nyelve csak a héber lehet, amellelt a román nyelvet is tökéletesen el kell sajátítani a növendékeknek.

Fleischer Lipót,

a temesvár-józsefvárosi ortodox zsidó népiskola igazgatója a zsidóság kétezeréves tragikumára hivatkozva, hogy kulturánk láncá nemzedékről-nemzedékre megszakad az államnyelv változása miatt, leghatározottabban a héber nyelvhez való visszatérést hirdeti.

Márton Zsigmond,

a temesvári zsidó liceum kuratóriumának tagja szintén a héber nyelv mellett foglalt állást és ezt így okolja meg:

— Minden zsidó egyén mikrokozmosza kell legyen a nagy zsidó világröndnek. Ha ennek a létnek sok feltétele közül csak egy is hiányzik, ha a nép nyelve, melyen tagjai gondolkodnak, egymással érintkeznek, „nem közös, akkor közös nemzeti létet nem él. Ezt a nyelvet, a hébert, az újjászülető zsidó népnek közkinccsévé kell tennie s ez héber nyelvű iskolák nélkül lehetetlen.

Petrovici János,

a temesvári tankerület főigazgatója holt nyelven tekinti a hébert s csak mint illyent tartja szükségesnek a tanítását. Egyébként szerinte a zsidó iskolák tanítási nyelve csak a román lehet, ha az iskola a gyakorlati élet számára akarja nevelni a tanulókat.

Biraescu Cornel

kulturatanácsnok, Temesvár város iskolaügyi osztályának vezetője a következőképpen nyilatkozott:

— A zsidóknak érdekük, hogy megtanulják a hébert és érdekük, hogy megtanulják a román nyelvet. A héberre szükségük van, ha

valóban kulturtermékeket akarnak termelni. Mert igazi kulturtermékek az számít, amelyet az illető nép saját nyelvén, saját mentalitásának, nemzeti szellemének kifejezőképpen produkál. Ugyancsak érdekük, hogy a román nyelvet elsajátítsák, már csak azért is, hogy eddig elfoglalt gazdasági sulyukat és pozíciójukat megtarthassák. Ellenben semmiképpen sem érdekük, hogy továbbra is a magyar nyelvet és kulturát műveljék. Éppen azért heladéktalanul be kell vezetniük iskoláikba e két nyelv minél intenzívebb oktatását.

Frates Romul

temesvári tanfelügyelő álláspontja a következő:

— A román állam principiuma, hogy minden polgárának gyermeke saját anyanyelvén nyerjen oktatást. E célból a kormány új nyelvű iskolákat is tart fenn. A zsidó tanuló is tehát csak saját nyelvükön, vagy az állámen oktathatók. A zsidóságnak mas anyanyelvet, mint a zsidót imputálni nem lehet. Számolva a tényleges helyzettel, bizonyos átmeneti idő engedhető.

Frigyes Lajos,

az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség bánati körzetének a titkára a tiszta cionista álláspontot képviseli és a héber nyelvre való feltétlenül átmenetelt követeli.

Erdősodik az ukrán ellenforradalom

Trockij az ukrán fronton — Nansen Moszkvába utazik

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, nov. 20. Ukrajnában a felkelés egyre nagyobb méreteket ölt. A forrongás Wapniarka-Birzula-Balta-kerületéből indult ki. A mozgalmat élén Zabolotni hetman áll. A csapatok Kamenc-Podolsk felé tartanak. Október 25.-én a főkelők elfoglalták Grodekot, utána Husiatint, október 27.-én pedig bevonultak Kamenc-Podolskba. A felkelő csapatok egyik szárnya megszállta Oigopolt. Az orosz csapatok mindenütt menekülnek. Zabolotni felkelése nem áll egyedül. Október 30-án Jarmalitzában Pajus szedes csapatokat szervezett az orosz uralom ellen. A csapatok Razdolnaia vidékén összehítköztek az oroszokkal, nagymennyiségű municiót zsákmányoltak.

Egyes helyeken igen elkeseredett volt a harc. Különösen az orosz diákok harcolnak elkeseredetten. Ötszáz galíciai felkelőt, akik egyesülni akartak az ukránokkal, teljesen megsemmisítették. Korostannál egy bolsevista hadosztályt vertek meg az ukránok. Cherson vidékén a német gyarmatosok külön csapatokat szerveztek és csatlakoztak az ukránokhoz. Golé hetman elfoglalta Tiraszpolt, az oroszok visszavonultak Odesszába. A Kiev melletti hidat felrobbantották, Odesszában kihirdették az ostromállapotot. Trockij az ukrán frontra utazott és elrendelte a legkimételetlenebb háborút a lázadók ellen. A felkelők előkészületet tesznek a téli háborúra.

Oroszország berlini képviselője, Krestinski tegnap bemutatkozó látogatást tett Wirth kancellárnál. Krestinski ez alkalommal kijelentette, hogy a két szomszédállam viszonyát szorosabbba és bensőbbé kell tenni, mert a két állam egymásra van utalva. Wirth válaszában azt a reményét fejezte ki, hogy a két ország együttműködését létre lehet hozni. Ebert elnök szintén tegnap fogadta az orosz megbízottat, aki bemutatatta akkreditáló levelét. Nansen ma Varsóba érkezett, ahol meglátogatta Skirmint miniszterelnököt. Nansen Varsóból Moszkvába utazik. A francia szenátus 280 szavazattal tiz ellenében megszavazta az éhező Oroszország felségélyezéséhez szükséges hatmillió frankról szóló hiteljavaslatot.

— Rudyard Kiplinget és James Fraser-t a Sorbonne díszdoktorává választotta. Párisból jelentik: Rudyard Kipling a híres angol író és James Fraser világhírű filozófust a párisi sorbonnei egyetem tiszteletbeli doktorává választotta. A diplomák átadás nagy ünnepséggel történt.

Együttműködés, új választások, vagy tábornok-kormány

— Az Új Kelet tudósítójától —

Az ellenzéki pártok nem tudtak meg-egyezni a liberálisok táborában lehangoltság uralkodik. Bratianuék kormányrajutásának reménye szertefoszlott. A liberálispart mögött álló pénzügyi eszközök nem bizonyultak elég erőseknek, mert a súlyos gazdasági válság megoldásánál könnyen nélkülözhetők. A párt tekintélye, amely elsősorban finansziális erőknél állt, amiatt is súlyosan szenvedett. A hangzatos „liberális” jelezés alatt tömörült reakciós politikai csoport teljesen megáradt és most már bizonyos, hogy egymaga a kormányzást át nem veheti.

A nemzeti párt legnagyobb része a tárgyalások megszakítását örömmel üdvözölte, mert így biztosítja látja a pártprogram demokratikus pontjainak érvényesülését.

Maninék visszanyerték teljes alkotmányabszolutizmusukat

és úgy tudják, hogy máris tárgyalásokat folytatnak a kormány megbízottjaival a parlamentbe való visszatérés tárgyában. Vajda Sándor ugyan egy újságíró kérdésére azt válaszolta, hogy a parlamentbe való visszatérésről szó sem lehet, de hozzá tette:

- Legalább is részéről nem.
- Egyáltalán nem lehet szó a visszatérésről? — kérdezte precízabban az újságíró.
- A politikában — mondotta Vajda — ez a fogalom: „egyáltalán nem”, ismeretlen.

Más szóval az azt jelenti, hogy igenis szó lehet róla és a tárgyalások már folynak is. Jorga kihallgatáson volt a királynál és az audiencia után több politikussal megbeszéléseket folytatott. Ezeket a megbeszéléseket egy esetleges átmeneti Jorga-kormány kombinációra vezetik vissza, de azt sem tartják kizártnak, hogy a parlamentbe való visszatérésről tanácskoztak. A kormány elhatározta, hogy

november 28-án a parlamentet feltétlenül megnyitja.

ha azonban az ellenzék részvételét nem tudja megszerezni, súlyos nehézségei támadnak. Ismeretes, hogy az uralkodó nem hajlandó tíres ellenzéki padsorok előtt felolvasni a trónbeszédet, de magában a kormánypartban is egyenlenség mutatkozik. A párt egy része már régebben elégedetlen a kormány működésével és főleg személyi összetételével. Ez a csoport most, hogy a kormány helyzete bizonytalan és ügylészlik, hogy már nem sokáig vezet az ország ügyeit, feladja tartózkodását és minden valószínűség szerint a parlamentben kifejezésre juttatja elégedetlenségét.

Kétségtelen, hogy bár a kormány bírja a parlament többségének bizalmát és az ellenzék nem képes egységesen fellépni, az Averescu kormány mai összetételében nem képes a mai súlyos gazdasági válságot megoldani. Titulescu és Popovic Tasca párisi útja — mai jelentések szerint — teljesen eredménytelen maradt. A helyzet súlypontja pedig mégis csak a gazdasági kérdéseken nyugszik. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy

csakis koncentrációs kormány

lehet a mai viszonyok mellett a megfelelő megoldás. Marghiloman, aki audienciája óta sokat tárgyalt Argotianuval és akiről úgy tudták, hogy hajlandó a kormányba belépni ma nyilatkozott a politikai helyzetről és kijelentette, hogy ha a pártok nem tudnának meggyezni a királynak kellene erővesebben közbe lépni.

Jorga pedig az „L'Orient”-nek adott interjújában azt hangsúlyozta, hogy egyetlen párt nem kormányozhatja tovább az országot.

A kormány körében más megoldás terve is felmerült. Abban az esetben — mondják — ha koncentrációs kormány nem jöhetne létre,

a kormány kénytelen lesz feloszlítani a parlamentet,

hogy új választások által tisztázza a politikai

helyzetet. Vannak olyanok is, akik egy tábornok-kormányt sem tartanak kizártnak és arra hivatkoznak, hogy mivel sürgős intézkedésekre van szükség, a választások kiírása csak elnyújtaná a mostani gazdasági krízist, ami az országnak mérhetetlen károkat okozna.

A politikai helyzet tehát most is a teljes kétség képét mutatja. Kétségtelen azonban, hogy a helyzet annyira megérett a változásra, hogy rövid időn belül valamilyen irányú változásnak föltétlenül be kell következnie.

Főlöleges a lakáshivatal

A belügyminiszter nem kötelezi a bankokat építkezésre

— Az Új Kelet tudósítójától —

Két éve, hogy lakáshivatal van Kolozsváron. Működésének első idejében még megfelelt a hivatásának, az tíres lakások megszántásával azonban elkezdődtek az építési lakásbotrányok, melyek ma sem értek véget. Úres lakás hiányában kidobta az embereket a házukból, hogy másokat juttasson fedél alá. Ezzel a módszerrel olyan népszerűtlenségre tett szert, mely a városnak negyedmillió leinél többre került évente. Nemcsak a sajtó és a közönség, hanem a város hivatalos körei is rég hangoztatják, hogy a lakáshivatal idejétmúlt intézmény, mert — építkezés nélkül — nem tudja a lakáshiányt enyhíteni s csak főlöleges terhet ró a városra. Arra a 300 ezer leire, melyet a lakáshivatal felemészt, a város nyolc-millió kölcsönt kapna négy százalékos kamatra, ehhez felvennének egy másik nyolc-tíz-millió kölcsönt s a város egy fél év alatt több lakást tudna felépíteni, mint ahányat a lakáshivatal eddig kiosztott. A kölcsönt a lakberekből törlesztették le. A terv egyedüli akadály az, hogy a lakáshivatalt csak törvényhozás útján lehet megszüntetni.

Sokkal nagyobb anomália azonban a lakásügyek terén a legújabb belügyminiszteri rendelet. Az építkezések pártolásáról hozott törvény egyik sarkalatos paragrafus az, hogy a bankokat és nagyobb iparrállásokat építkezésre kötelezi. Ha tehát valaki szállodát akar építeni, az nem lakíthatja ki a Feher Bárány lakóit még miniszteri rendelet alapján sem, hanem csakis úgy kaphat iparendélyt, ha új szállodát épít.

A törvénynek ezt a részét már több ízben megsértették s nem egyszer maga a lakásbiztonság, amelynek a törvény szigorú betartására kellett volna felvigyáznia. Hogy például illusztráljuk, a lakásbizottság megengedte a Banca Centralának, hogy gabonaosztályát a Deák Ferenc-utca 1. számú házába helyezze át. Az emeleti lakókat el is távolították, a földszinti üzletek tulajdonosai azonban perre vittek a dolgot s a bank maradt alul. A lakásbizottság oly feltétel mellett adott bont a házra, hogy a bank azonnal nekifog az építkezésnek. Különböző okok miatt a bank haladékot kapott tavaszig.

Most aztán miniszteri rendelet érkezett a belügyi államtitkársághoz, mely arról értesíti a lakásbizottságot, hogy a bankokat, ha házat vásároltak, nem lehet építkezésre szorítani. Főlöleges hangsúlyozni, hogy ez a belügyminiszteri rendelet ellenkezik a törvény rendelkezéseivel. De ha nem is tenné illuzóriussá a törvényhozást, akkor is helytelen volna a rendelet, mert ha a nagy tőkével bíró bankok nem kötelesek építkezni, hogy gondolja a kormány az országos lakáshiányt megszüntetni?

— A klal-cionisták jelölőgyűlése.

A kolozsvári klal-cionisták ma este hat órákor gyűlést tartanak a Chevra Kadisa helyiségében. (Szentlélek-u. 1.) A gyűlésen fogják a második országrészi cionista konferenciára kiküldendő delegátusok jelölését megbeszélni. A helyi csoport kötelességévé teszi minden cionistának, hogy ezen a fontos gyűlésen okvetlenül megjelenjen.

Szerdán összeül a magyar nemzetgyűlés

Bethlen felhívása — Akció a közszabadságok védelméért — Pártalakulások

— Az Új Kelet tudósítójától —

Budapest, november 20. Bethlen István grófnak miniszterelnökké való designálása legkésőbb kedden megtörténik. A szerdára összehívott nemzetgyűlésen valószínűleg már bemutatkozik az új kormány. Az új kormány összetételéről biztosat még nem tudnak. Politikai körökben azt beszélik, hogy a kabinet listája nagy meglepetéseket fog hozni. A nemzetgyűlésen Bethlen felhívást fog intézni az egyes párt megalakítására. Az ellenzéki képviselők nevében, akik összehívták a nemzetgyűlést, Rassay Károly fog felszólalni. Biráni fogja a kormány külpolitikáját és a belső kormányzatot. Bethlen valószínűleg nem fog Rassay beszédére válaszolni és el fogja napoltatni a nemzetgyűlést.

A nemzeti demokrata párt Ugron Gábor vezetésével értekezletre gyűlt össze és hosszabb vita után, amelyben Vasszoni Vilmos is résztvett, kimondotta, hogy a liberális blokknak a közszabadságok védelmére vonatkozó programjait magáévá teszi és belép a polgárok és munkások szövetségébe, de továbbra is fenntartja teljes önállóságát és akció szabadságát. Ugyancsak gyűlést tartott a Magyar Szabad párt is, amelyet a Károlyi-kormány volt miniszterei, Berinkei Dénes, Vass János, Buza Barna és Balogh Ernő alapítottak. Megállapították a párt programját, amelynek két sarkalatos pontja: a Buza Barna-féle földbirtokreform és a progresszív adórendszer. A párt most tárgyal a liberális blokkal a belépése felől.

Bottlik József, a nemzetgyűlés alelnöke, a politikai helyzetről nyilatkozott. Kijelentette, hogy a kormányválságot fel kell használni arra, hogy közeledés történjék a liberálisizmushoz és a szabadságjogok körül, ne csak szóval, hanem tettel is engedelmények történjenek. Komoly stádiumban lép Apponyi pártalakítása is, amelyben a jántoríthatatlan királypártiak venniének részt, mint Sztéryni, Szilágyi Lajos és Friedrich.

Burgenland megszállásával kapcsolatban a „Politische Korrespondenz” azt írja, a külföldi újságírók a helyszínen meggyőződhetnek arról, hogyan bánnak az osztrák hatóságok és katonák a lakossággal. A külföldi újságírók meggyőződhetnek majd arról, mennyiben hiteltelen a Magyar Távirati Irodának azt a jelentése, hogy az osztrák csapatok elpusztítják a vasutat, a távirót és telefont a megszállott területeken.

A francia kamara külügyi bizottságának ülésén Dechaneil hangsúlyozta, hogy a osztrák magyar monarchia utóállamai között vámuuniót kell létesíteni. Benes és Schöber a jövő héten találkozni fognak, hogy Csehszlovákia és Ausztria között egyezményt létesítsenek. A „Petit Parisien” jelentése szerint a nagykövetelek tanácsa Karoly és Zita civilistáját ezer huszezer fontban állapította meg.

— Felhívás a delegátusokhoz.

A kolozsvári lakásviszonyok nehézségeire való tekintettel az E. Zs. N. Sz. főtítkársága felhívja a konferenciára érkező delegátusokat, hogy lakásigényüket legkésőbb december 1. ig Szentlélek-utca 1/a. szám alatt lévő irodájánknak jelentsek be, mert csak ebben az esetben biztosíthatja elhelyezésüket. Az eddig beküldött delegátusi értesítéseken az erre vonatkozó adatok hiányoztak, ezeknek a pótlását is kérjük. Akiknek Kolozsváron hozzatartozójuk van, azok a lehetőség szerint, szálljanak oda, hogy ezáltal a többiek elszállásolását megkönnyítsék.

— Elbocsátják a munkásokat,

mert nincs vagon. Bukarestből jelentik, hogy a zsilvölgyi bányákban négyezer vagon szén van felhalmozva, amit nem tudnak elszállítani. Ezért a mai napon sok munkást elbocsátottak.

AZ ÚJ KELET
Szerkesztő: [Név]
Főszerkesztő: [Név]

— Akar a...
a Bó a kersó...
zi. Pampis...
erejéről s a gy...
nak ezer...
mindig a gy...
akkor nem...
nek a tudatára...
átadásra sajt...
eleven szidó...
keletet és erő...

— A deleg...
eredménye. A...
csoport küldte be...
nsta konferencia...
szobó jegyzőkönyv...
választották Ferne...
Lajost, pótdelégát...
Stern József. Szá...
Vilmos, dr. Rosen...
dr. Gáldi Ilés és...
tusok: Klopot Mi...
vioi delegátus: S...
tas Süberherz Jer...

— Oszar...
szidó tudomány...
amelyet dr. Benj...
tudós készült kiad...
európai és am...
nétkül foglalnak...
szász rabbihoz...
szabásu vállalkoz...
gaonok összes...
költségei százeze...
Frdely-Bánati Re...
az ügyet és felh...
a nagyjelentőség...
gyűjtést indítana...
dr. Kissler Maty...
közölni.

— Georg...
jenma. Kopen...
tu ománygyeter...
meg G org Bran...
jubileumát. Bra...
intézett a kiváló...
közölni az iroda...
tanusított n...
dalmiságát és...
ország szellemi...
közsegoktól és...
üdrözli távirato...

— Anti...
szág katonai...
szólal jelentik: A...
dást intézett a...
mert az orszá...
szidó nemzetisé...
a főfelügyelő el...
fog sikerülni, m...
a lengyel hadse...
a legmagasabb...
örvend.

— A bel...
Magyar Szöv...
vári rendőrség...
tott gyűlés ma...
Magyar Szövets...
resti belügymin...
ítteni államtitká...
örögsen szüntes...
jessze fel a mi...
belügyminiszter...
vizagálni és a...

— Ha...
pestről jelentik...
tartóztatott Pie...
foglalt 10.000...
Budapesten a...
lyamat, a vez...
Az eladott dol...
zöket és így...
tettek.

A ma-nyülés

Akció védel- kulások

Bethlen István designálása leg-szerdára össze-üleg már bemu-kormány össze-tudnak. Politikai kabinet listája i. A nemzetgyü-zni az egyesés zéki képviselők nemzetgyűlést. Biráini fogja a ső kormányzatot. Rassay beszédere ltatni a nemzet-

rt Ugron Gábor lt össze és hoz-zsonyi Vilmos is liberális blokk-elmérs vonatkozó és belép a pol-ibe, de továbbra és akció szabad-ártott a Magyar Károlyi-kormány sses, Vass János, alapítottak. Meg-amelynek két sar-féle földbirtokre-izsar. A párt most belépése felől.

gyűlés aieinőre, ott. Kijelentette, l kell használni a liberálizmus-ról, ne csak szó-nyek történjenek. nyi pártalakítás-nyai királypártiak yi, Szilágyi Lajos

val kapcsolatban azt írja, a kül-meggyőződhetnek trák hatóságok és külföldi újságírók ol, mennyiben hi-ának azt a jelen-tek elpusztítják a ont a megszállott

gyi bizottságának ta, hogy a osztrák-amai között vá-m-es Schober a jövő-y Csehszlovákia es t létesítsenek. A erint a nagyköv-e-ita civilistáját evi meg.

egátusokhoz. A nehézségeire való főtikársága fel-ező delegátusokat, bb december 1. ig alatt lévő irodájá- ebben az esetben Az eddig bekül- en az erre vonat- neknek a pótlását is on hozzatartozójuk tint, szálljanak oda, szállítását meg-

a munkásokat, Bukarestből jelentik, en négyezer vagon it nem tudnak el- apon sok munkást

HIREK

AZ UJ KELET telefonjai!

Szerkesztőség 333
Közlönyosztály 344
Zs. H. Sz. 558

Akár a kérésed esik a kére, akár a kére a kérésedre, mindenképp a kérésnek jár. Pompás zsidó szimbólum az erősek erejéről s a gyengéké végzetéről. A szimbólum csak ilyen talált mondható van: s mindig a gyengék a népek között. Csak akkor nem gyengék, amikor belső értékek a tudatára jut. Csak ott erős, ahol a tudatos sajtója van. Az Uj Kelet az a jelen zsidó szimbólum. Erősítsétek az Uj Keletet és erősítsétek magzatokat voke!

A delegátuválasztások újabb eredménye. A tegnapi postával három helyi csoport küldte be a második országgyűlési cikona konferencia delegátusainak választásáról szóló jegyzőkönyveket. Zilahon delegátusokká választották Ferner Jakabet és dr. Markovics Lajost, pótdelegátusok: dr. Marguliesz Ede és Stern József. Szászrégeni delegátusok: Fixel Vilmos, dr. Rosenfeld Salamon, Szabó Mór, dr. Godali Ilés és Márk Abraham pótdelegátusok: Klopot Mihály, Herskófer Áron. Fejérvári delegátus: Scharstein József, pótdelegátus Süberherz Jenő.

„Ozar Hagasonim.” Egy hatalmas zsidó tudományos munkának lesz ez a címe, amelyet dr. Benjamin Lewin, az ismert halifai tudós készült kiadni. Egy bizottság, amelyben európai és amerikai rabbik pártkülönbség nélkül foglaltak helyet, felhívással fordult az összes rabbikhoz, hogy támogassák ezt a nagy-szabású vállalkozást, amely tartalmazni fogja a gaonok összes fennmaradt műveit. A kiadás költségei százezer eszék koronát tesznek ki. Az Erdélyi-Bánati Rabbiegyesület is magáévá tette az ügyet és felhívással fordult tagjaiból, hogy a nagyjelentőségű tudományos cél érdekében grújtást indítsanak. A penzgyűjtés eredményét dr. Eisler Mátyas kolozsvári főrabbiival kell közölni.

Georg Brandes ötvenéves jubileuma. Kopenhágából jelentik: Az itteni újságírók egyöntetűen a nposban ünnepeleik meg G org Brandes ötvenéves munkásságának jubileumát. Branting miniszterelnök táviratot küldött a királynak esztétához, amelyben meg-köszöni az irodalom és a poitika kritizálás-ában tanúsított nyitúságát. bátoraságát és forradalmiságát és hangsúlyozza befolyását Svéd-ország szellemi életére. Brandes a zsidó hit-központoktól és intézményektől is számos átvérző táviratot kapott.

Antiszemita hajszák legyelo-rszág katonai főfelügyelője cílem. Var-sóból jelentik: A lengyel lapok egyrésze támadást intézett a hadügyminiszter ellen azért, mert az országos katonai felügyelőlet egy zsidó nemzetiségű főtitkár intézi. A lapok kéri-k a főfelügyelő elmozdítását, ez azonban aligha fog sikerülni, mert a zsidó főfelügyelő egyike a lengyel hadsereg legképzettebb tisztjeinek és a legmagasabb körökben is nagy szimpátiának örvend.

A belügyminisztérium dönt a Magyar Szövetség ügyében. A kolozsvári rendőrség, egy engedély nélkül megtar-tott gyűlés miatt, napok óta eljárást folytat a Magyar Szövetség vezetősége ellen. A buk-aresti belügyminisztérium tegnap utasította az itteni államtitkárságot, hogy az eljárást a rend-őrségen szüntesse meg és az ügy átküld-tesse fel a minisztériumba, ahol Argentinu belügyminiszter személyesen fogja azokat át-vizsgálni és a döntés meghozni.

Ha a dollár emelkedik. Budape-sztől jelentik: A kilenc hónappal ezelőtt le-tartoztatott Pick Marcell vezérigazgatónál le-foglalt 10.000 dollárt tegnapelőtt, amikor Budapesten a dollár értéke az 1200-as árfo-lyamot, a vezérigazgató rendelkezésére eladták. Az eladott dollárokból kielégítették a hitelle-zőket és így az eljárást Pick ellen megszü-ntették.

Uj jelölés az Ipari Kamara ve-zetőségi állásaira. Kolozsvár kereskedői vasárnap délelőtti gyűlést tartottak. Pap Sándor elnök megnyitó beszédében ismertette a köz-gyűlés tárgyát, majd felolvasta a vezetőség ál-tal összehívott kamarai jelölő listát és kerte az egybegyűlteket, hogy azt egyhangúlag fo-gadják el. Az elnök megnyitóját után Caicula Mihály ismertette a Kereskedők Tanácsának ez-évi működését. Bözsa Mór a kereskedők taná-csának évi jelentését olvasta fel. Schwartz Ja-kab a kamarai választásokról beszélt. Indítványt terjeszt a közgyűlés elé, amelynek kapcsán őleszen kritizálta a kereskedők tanácsának ve-zetőséget, amely a kereskedők meghallgatása nélkül akarja kedvez embereit a kamara ve-zetésére jelölni. Javasolta, hogy a közgyűlés tekinthessen el a vezetőség listájától és köldjön ki fixenköztagsú jelölő bizottságot, amely a ke-reskedők összességének legmegfelelőbbben állítsa össze azoknak a nevével, akik tényleg alkalm-asak a kamara vezetésére. A közgyűlés nagy-szótöbbséggel Schwartz Jakab ajánlatát el-fogadta.

Nehézségek Nordau vagyona-nak zár alól való feloldása körül. Pé-risből jelentik: Dr. Max Nordau vagyont, a háború alatt, amíg az író Spanyolországban tartózkodott, tudvalevőleg zár alá helyezték. A feloldás iránt beadott kérvényeket a kor-mány az utóbbi időben már kedvezően akarta előntézni, most azonban ismét akadályokat gördítettek a feloldás elé. Nordau érdekében tegnap a párisi zionista szervezet is közbe-lépett.

Művészség. Kisz Sárikat Nagyszob-bából eljegyezte Gelb Sámuel Bécsből.

Sicherman Honka Reszege-Piskót Sternberg Andor Fugyvásiarhely jegyesei. (Mindem külön értesítés helyett.)

A nagyváradi „Mírjam” tea-délatánja. Nagyváradról jelentik: A mosta-nában megalakult „Mírjam” zsidó kulturalegyes-ület tegnap tartotta első ismerkedési ünnepét, egy teadélután” keretében. A teadélután a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségeiben dr. Markovics Ig-náé nyitotta meg lelkes beszéddel. Hagsúlyozta a zsidó nemzeti mozgalomnak támogatásának fontossá-gát. Ne nemcsak az intézmények megalapozása szempontjából fontos, hanem főként azért, mert ma-gát a zsidó áldozatkészséget teszi próbára. Azután Schwarc Slomó énekelte néhány zsidó népdalt. A következő előadást meleg ovációkkal honorálta a nagy számban megjelent közönség. Az előkészítő munkában résztvettek: Mátyas Sosana énekesnő, Gottfried Rachel, Irom Belén, Guifried Aranka, Beck Margit, Seidenfeld Klári, Gottfried Szerénke, Horváth Irén, London Böske, Pozner Bözsi, Irom Szerénke és Fischer Böske. A gasdagon fölszerelt hárfát lelkes Mírjam-egyleti leányok és asszonyok gyűjtöttek. Torták, szendvicsek, cukorkamények, liköröket, tea stb. kúldtek: London Lajosné, Nussbaum Sámuelné, Guifried Samuél, Irom Bernátné, Goldberger Blanka, Schwarz Jolán, Beck Margit, Fischer Böske, Leitner Ignázné, Gottfried Rezsénke, Gottfried Aranka, Blum Jakabné, Irom Nővérek, Pozner Bözsi, London Böske, Beck Margit, Klein Davidné, Rosenberg Morné, Citer Jenőné, Epstein Samuél, Schwarz Jolán, Seidenfeld Klári, Mátyas Sosana, Blum Zsigmondné, Roth Klára, Schwarc Sománé, Gutthad Anaus, Juszt Baruch, Schwarc Manó, Weinstein Gizi, Frisch Margit és Rosenberg Sárika.

Ellített hírlapírók. A budapesti ötödik kerületi kapitányság eljárást indított Morgenstern Henrik és Lévai Dinnye Mihály ellen, mert telefonon azt a hírt adták a „Neue Freie Presse”-nek, hogy Soos tábornok a fel-kelőket leszereli s a nem budapesti illetősé-gűeket átöloncolta. A hír hazugság volt — mondja a Magyar Távirati Iroda — ame-lyet a Presse is kénytelen volt beismerni. Morgensteint két havi fogházra, 2000 korona pénzbüntetésre s miután idegen állampolgár, internálásra, Lévait pedig 8 napi fogházra é 5000 korona pénzbüntetésre ítélték.

Isidor Kaufmann festőművész halála. Bécsből jelentik: Professor Isidor Kaufmann, a híres zsidó festőművész tegnap hetven éves korában szívizomhűtésben meghalt. Halála előtt néhány órával még egy hatalmas képen dolgozott, amely bevégzetlenül maradt.

Haggibber—CFR 3:0 (3:0). Mindkét csapat teljes felállítással szerepelt. A Haggibborban Bornstein és Rosenberg is ját-szott. Nagyszerű formájukkal döntően befolyá-solták az eredményt, mind a három gólt ők ragták. Hirsch pártatlan bíró volt.

A hadtestparancsnokság ki-árta az Ipari Kamara székházát. A kolozsvári tőzsde felállítására érdekében várati-anul intézkedés történt, hogy a kamara elrekvir-ált székházát ürítsék ki és adják vissza ara-deti rendelkezésének, mert a tőzsdét a kamarai székházban rendezik be. A hadtestparancsnok-ság részére az igazságügyi palota mögött levő katonai irodákat utalták ki, amelyeknek reno-válása már megkezdődött.

Az „Ezra” könyvtár felszólítja mind-azokat, akik több mint két hettel ezelőtt vettek ki könyveket, hogy azokat közzététel nélkül szől-gítsék be. Különösen szól ez azon egyetemen-hallgatóknak, kiknél már hosszú idő óta hevernek szakkönyvek. Az „Ezra” könyvtár helysége: Strada Avram Jancu (Petőfi-utca) 18. sz., a kapu alatt balra van. Hivatalos órák: Vasárnap d. e. 11—12 óráig, csütörtökön d. u. 1 1/2—2 1/2 óráig.

A zsidó menza-kál. Kolozsvár zsidó társadalmának óriási érdeklődése mellett zajlott a szombat este a „Haggibbor” kin-termében a zsidó deákmenza műsoros bálja, amely — minden részletében — egyik legsike-rtebb estélye volt az idei szezonnak. Az estély fénypontját a műsor zenei része képezte, amelyben a román és a magyar opera tagjai szerepeltek. A programot Fritz Thaler-orchester nyitotta meg Offenbach Orpheus-ouverturejé-vel. D'arin, a román opera kitűnő baritonistája Wagner Lohengrinjéből az imát, a Sevillai Borbély dalát és Borodinnak egy tragikus mélységű balladáját énekelte. Pavel Constantin Schubert és Schumann-darabokat interpretált kivételesen tökéletesességgel. Léray Honka Sára királyudjének nagy áráját adta elő tömörül, tökéletes technikával. Ligen-Gallusz valcer-tánc a legnagyobb elismeréssel találkozott. Poliermann Aranka Tschaiikovszkit és Paganini szóliátta meg biztos hegedűjátékával. Ber-kovics Olga, dr. Bródy Miklós és Friedman Andor zongoraiszerete finom és rutinos volt. Izsiáki Margit nagy sikert ért el egy misztérium előadásával, dr. Antal Márkuak beszédéről tapasztalt szöveget. A műsor után bál volt, amely kellemes hangulatban a reggeli órákig tartott.

Kolozsváron marad a rendőr-igazgatóság. Az Uj Kelet hírt adott arról, hogy a kolozsvári rendőrigazgatóságot fel akarták oszlatni és a hivatal tisztviselőit át-helyezték a regátba. Mint a helyi államtitkársá-gtól értesültünk, Bukarestben előlítottak ettől a tervtől, a rendőrigazgatóságot továbbra is Kolozsváron hagyják és csak a személyi ügyek osztályát olvasztják be Jauernig és Starrac rendőrprefektusok átvételével a fővárosi veser-igazgatóságba.

A Jehudit vasárnapi kultur-délutánja. Szépszámu közönség nagy érdek-lődése mellett folyt le vasárnap a Jehudit kulturdelutánja. Dr. Székely Zoltán a Tarbut iskolák titkára tudományos értésű előadás ke-reteben ismertette a Tanaiták korát. Kende Böske meleg, iskolázott hangon Grieg és Schubert-dalokat énekel Herman Katica kitűnő zongora kísérete mellett. Ezután Kaszner Riza adott első két gyönyörű szemelvényt Perez mészéiből és ismertette a nagy költő életét.

Rendőrségi hírek. Barabás József budapesti lakos feljelentést tett N. L. claji lakos ellen ezekétszáz leles lopás miatt. — Lucian Gheorghe család miatt tett feljelentést. — Mosko-vics Francisc str. Memorandului 15. számú lakos háromezer leles család miatt tett feljelentést.

Több szobát keresünk december negyedi kőlől tízedikéig terjedő időre a zionista konferencia vendégei számára megfelelő díjazás ellenében. A szó-bák felajánlását a kiadóhivatalba kerjük.

A Szatnai Negustorec (Kereskedői tanács) a vasárnap be nem fejezett rendkívüli közgyűlést ked-den este 8 órakor az Iparos Egyesületben fogja folytatni. — A tárgy fontosságára és sürgősségére tekintettel t. összes tagjait meghívja a választmány és okvetlen meg-jelenését kéri.

A népszövetség határozott az albán kérdésben

Elhárítás előtt a jugoszláv-olasz konfliktus — Görögország és Angora téli háborúra készül

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, november 20. Az olasz-jugoszláv konfliktus, amelyet az albán krízis mérgecsített el, döntő fázisba jutott. A jugoszláv kormány még nem válaszolt a nagykövetség tanácsának hozzáintézett jegyzékére. A népszövetség tanácsa letárgyalta az albán kérdést és a következő határozatokat hozta: 1. A népszövetség tanácsa tudomásul veszi Jugoszláviának azt az ígérését, hogy a megszállott albán területeket haladéktalanul kiűri. 2. Megbízta a kiküldött határmegállapító bizottságot, tegyen jelentést, hogy a kivonulás tényleg megtörtént-e. 3. Ugyanez a bizottság kísérelje figyelemmel, hogy nem zavarják-e idegen belolyások Albánia érdekeit. 4. A bizottság tegyen javaslatot arról, hogy milyen intézkedéseket tart megjelölésnek az albániai állandó belvillogások megszüntetésére. Mintán Jugoszlávia és Albánia megbízottai kifejtették kormányaik álláspontját, a határozatokat elfogadták. Ezekután biztosra veszik, hogy a jugoszláv kormány elfogadja a nagykövetség tanácsának a döntését is.

Párisban beavatott helyen már arról tudnak, hogy Görögország és Angora között létrejött a megegyezés. A megegyezésről érkező híreket azonban egyelőre nem erősítették meg. Az kétségtelen, hogy a törökök és a görögök között hallgatóságos fegyverszünet van. A tényleges harc már hetek óta teljesen szünetel. Közvetlen tárgyalások azonban még nem indultak meg a béke megkötésére. Görögország és Angora külön-külön akciót indított a nagyhatalmaknál a béke helyreállítására, a nagyhatalmak közvetítése azonban eddig még sem történt meg. Ez a halogatás az oka, hogy az angorai és az athéni kormány téli hadjáratra tett előkészületeket. Közben Olaszország tárgyal Komalékkal. A francia kormány e tárgyalások miatt tiltakozó jegyzéket küldött Rómába.

Im én a mi li, mi li? Völm 16 ahsáv, ómátaj? Teljesítse minden becsületos zsidó ember kötelességét a Keren Hajjeszóddal szemben!

KÖZGAZDASÁG

Félmillió hektár területet vetettek be tavaszra

A földmívelésügyi minisztérium vetésjelentése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A földmívelésügyi minisztérium érdekes kimutatást közöl az ország a jelentések alapján, amelyek eddig az ország minden részéből a tavaszi vetésekre vonatkozólag hozzá eljutottak. A jelentés szerint a régi királyságban 116 ezer 10 hektár területet vetettek be gabonával. Beszarábiában 111 ezer 496, Bukovinában 14 ezer 776. Erdélyben 256 ezer 659, összesen tehát 499 ezer 87 hektár területet vetettek be.

A különböző gabonafélék a bevetett területeken következőképpen oszlanak meg. Régi királyságban: 97 ezer 235 hektár buza, buza, 818 hektár rozs és 18 ezer 4 hektár árpa. Beszarábiában: 84 ezer 898 hektár buza, 25 ezer 978 hektár rozs és 619 hektár árpa. Bukovinában: 7 ezer 494 hektár buza, és 7 ezer 282 hektár rozs. Erdélyben: 220 937 hektár buza, 19 ezer 876 hektár rozs és 15 ezer 846 hektár árpa. Az egész országban tehát 410 hektár búzát, 53 ezer 954 hektár rozst és 34 ezer 469 hektár területen vetettek be árpát.

A tavaszi vetések állását hivatalos közzétekben kedvezően ítélik meg. A régi királyságban valamivel kevesebbet vetettek be, mint az elmúlt évben, Beszarábiában és Bukovinában ugyanannyit, Erdélyben pedig valamivel többet. Az egész ország buzatermő területének több mint a felét Erdélyben vetették be. Hogy ez évben nem vetettek be jelentékenyen többet, mint az elmúlt évben, annak egyedüli oka azok a kényszerrendelkezők, amelyek a gabonatermés elosztása és értékesítése körül fennállottak. A termelők ezért csak szükségleteiket igyekeztek biztosítani. A minisztertanács külsőben — amint ezt már megírtuk — a jövő évi termést már előre mentesítette mindennemű rekvirálás, kontingentálás, vagy maximumálás alól.

Németország nem kapott haladéket. Berlinből írják, hogy a jóvátételi bizottság a jövő héten elhagyja Berlint. A moratórium kérdését teljesen elejtették és így Németországnak a január 15-én esedékes 500 millió aranymárkát ki kell fizetnie.

Bukaresti bőr és cipő árak. Talp 70—75 lei kg.-ként. Krupontalp 100 lei kg.-ként. Box I. 35—50 lei. Chevreaux 35—50 lei. Az árak emelkedésben vannak. Az időjárás változásával határozott élénkítés mutatkozik. Behozatal a valutaesés miatt nincs. A nyersbőr ára állandó. Ökörbőr teljesen nyersen 14—14,50 lei kg.-ként. Disznóbőr 11 lei kg.-ként. Juhbőr 90—100 lei páronként. Szóttbőr drágább 1 leivel kg.-ként. Kivételre eladtak: Száraz tehénbél 1,25 metr.-je. Szótt tehénbél 1 lei kg.-ként. Marhahólyag 8 lei darabonként. Juhbél 0,90 lei méterje. Juhhólyag 4 lei darabonként. Disznóbél 0,80 lei méterje. Marhaköröm 0,80 kg.-ja.

Stinnes Angliában. Jelentették már, hogy Stinnesnek Angliában messzemenő tervei vannak és hogy a fia már Londonban a kormánnyal bizonyos megállapodásokra jutott a szénbányák hulladékának értékesítésére. Berlini lapok jelentése szerint most maga Stinnes Hugó utazik Londonba, hogy az angol gazdasági körökkel közeledést keresen. Új szerint Stinnes akciónak megnyerte Lloyd Georget is.

A jegybank közvetlenül akar segítyt nyújtani a bankoknak. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala kölcsön-megtadadás ügyében felvilágosításul közlik, hogy a pénzügyminiszter azt kívánta a banktól, fizessen ki bizonyos fizetési utalványokat az állam számlájának terhére. A bank kénytelen volt ezt megtagadni azért, mert ezen fizetési utalványok tételei nem szerepelnek az állami költségvetésben. A Banca Nationala azt javasolta a kormánynak, hogy a segítségre szoruló pénzügyintézeteknek közvetlenül támogatást nyújtani. A pénzügyminiszter erre az ajánlatra még nem válaszolt, de valószínűnek tartják, hogy elfogadja.

A Banca Nationala csak a moratórium lejártá után likvidálják. Bukarestből írják: Tegnap este a pénzügyminisztériumban értekezlet volt a Banca Nationala ügyében, amelyen a nagybankok képviselői is megjelentek. Az értekezleten elnöklő Take Jonescu kifejtette a kormány álláspontját, kérte, hogy a bankot fokozatosan likvidálják, nehogy pénzügyintézeteket a külföld előtt diszkreditáljuk. Ezért szükséges a többi bank támogatása. Nem annyira a részvényesek, mint inkább a nagyhitelezők ügye a fontos. A miniszter azt kívánna, hogy egy felszámoló konzorciumot létesítsenek, amely a likvidálást végrehajtana. A pillanatnyi szükséglet 120 millió lei, mely összeggel a bank a Le Roy Dupre francia bankháznak tartozik. Take Jonescu felszólítja a nagybankokat, bocsássák rendelkezésre ezt az összeget. Sanileevics kifejtette, hogy a Banca Nationalának vannak látható aktívumai is és meg kell állapítani, mik ezek a realitások. A felszámolást csak egy megadandó moratórium lejártá után szabad megkezdni. Az iniciatíva a semleges bankok között legyen, amelyek a hitelező bankokkal együtt alakítsanak konzorciumot, amely a kért 120 millió hitelt a konzorcium garanciájára megadná. Take Jonescu a maga részéről elfogadta Sanileevics javaslatát, amelyhez az értekezlet is hozzájárult.

A bécsi tőzsdetagoak havi 100 aranykorona adót fizetnek. Bécsből jelentik, hogy az osztrák pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a nemzetgyűlésnek, amely szerint november 1-étől visszamenőleg minden tőzsdelátogatót havi 100 aranykorónával adóztatnak meg.

Valutapiac:

Zürichi tőzsde. November 21. i nyitás: Bukarest hiányzik. Berlin 192,50, Newyork 531, Milánó 2210, Prága 560, Budapest 57,50, Zágráb 170, Varsó 17, Bécs 19, osztr. kor. 12.

Budapesti zárlat, november 21.-én. Napoleon 29—30, angol font 3650, dollár 885—895, frank 65 50, lengyel marka 28,50, marka 3,57 1/2—3,57 1/2, lira 3700, osztrák 16,50 lei 5,35—6,05, szokol 9 55—9 65, dinár 1060—1090.

Bukarest, nov. 21. Márka 78—80, leva 261, font sterling 1080—1100, svájci frank 155—157, arany 480—490, ezüst 155—157, osztr. kor. 19, magyar korona 1060—1090, szokol 9 55—9 65, dinár 1060—1090, lira 3700, osztrák 16,50 lei 5,35—6,05, szokol 9 55—9 65, dinár 1060—1090.

Páris, nov. 21. Bukarest 11,25, London 5540, Newyork 181,45, Belgium 1080—1100, Svájc 261—, Madrid 1465, Berlin 5—, Bécs —, Amsterdam —, Budapest —.

Berlin, nov. 21. Bukarest —, Amsterdam 1815,15, Brüsszel —, Kristiania 3936—, Kopenhága 5054,90, Stokholm 5403,15, Helsingfors —, Róma 1156,30, London 1113,85, Newyork 272,72, Páris 2033,95, Zürich 5245,75, Madrid —, Bécs 973—, Prága 295—, Budapest 2922.

Zürich, nov. 21. Bukarest —, Berlin 1874, Amsterdam 190—, Newyork 531—, London 2124—, Páris 5385—, Milánó 2210—, Brüsszel —, Koppenhága —, Stokholm —, Kristiania —, Madrid —, Prága 550—, Budapest 57,50, Zágráb 190—, Buenosayres —, Varsó —, Bécs 19—, osztr. leb. kor. —.

Budapest, nov. 21. Lei 565—, napoleon 6200—, font sterling —, leva —, dollár 900—, francia frank 6500—, marka 365—, lira —, osztr. kor. —, rubel —, szokol 970—, svájci frank —, dinár 1150—, lengyel marka 24—.

SZÍNHÁZ

MAGYAR SZÍNHÁZ

Kedd: Offenbach. (Operettujdonság, 6-adszor. Rendes helyárrakkal. Általános bérlet-szűnetben.)
 Szerda: Offenbach. (Operettujdonság, 7-adszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 53. szám D.)
 Csütörtök: Bohémélet. (Operahelyárrakkal. Operabérlet 9. szám.)
 Péntek: Névtelen asszony. (Bérlet 53. sz.)
 Szombat d. u. 3 fél órákor: A kikelt felvet a pénz. (Negyedik ifjúsági előadás, igen olcsó helyárrakkal. Előadó tanár: Dr. Kiss Ernő.)
 Szombat este fél 8-órákor: Othello. (4-edszer. Operahelyárrakkal. Napibérlet 54. sz. B.)
 Vasárnap d. u. 3 fél órákor: Gül Baba. (74-edszer. Olcsó helyárrakkal.)
 Vasárnap este fél 8-órákor: Sulamith. (Új szereposztással. Napibérlet 55. szám C.)
 Hétfő: Offenbach. (Operettujdonság, 8-adszor. Rendes helyárrakkal. Általános bérlet-szűnetben.)
 Kedd: Mignon. (R. Lorbeer Ilona föllépésével. Operahelyárrakkal. Operabérlet 10. sz.)
 A műsorra tűzött előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

Színházi tréda hírei:

A szivárvány: Mikszáth-premier. Az ujdonságok rendjén most a Magyar Színház ritka csomaggal, igazán és kivételes gourmandériával szolgál a közönségnek: Mikszáth-premierrel. A Nagy palóc-nak, Mikszáth Kálmánnak három egyfelvonásos komédiájára készül most a drámai személyzet. Az első darab Tavasz rügyek, a második darab Frivol akta s a harmadik darab címe Gyeves hitelbe vett bort. A darabokat Hevesi Sándor dramatizálta. A Mikszáth-premier a jövő hét elején lesz. — Bohémélet. Csütörtökön este az éradban először fog színikerkülni Puccini örökéletű operája, a Bohémélet. — Névtelen asszony. Bissen izgalmas tárgyú, hatáson drámája, a Névtelen asszony pénteken este fog színikerkülni részben új szereposztással. — Offenbach. Évek hosszú sora óta nem volt példa olyan lázas, nagy sikerre, amint az Offenbach c. operett aratott. A közönség valóságos ostromolja a pénztárt a jegyekért s minden este kint van a pénztár ablakán a Minden jegy elkelt-ét hirdető tábla. Kedden este hatodszor, szerdán hetedszer s a jövő hétfőn nyolcadszor adják már az Offenbachot.

ROV
 Szerda: Faust, vendég, val a

A mozgóképek hatalmas társadalmi szerepeket játszanak. Kaiser D. színész a trónörökös sarj családi érekekből kőn kacagató filmkom az Osztriga-kura című veit Osválda Ossi. Péngele, misztikus svájci dráma után. Vasárnapon megvárta szerelmi trag Almirante Mauzini-vel. esőtörtők, a téli évad amerikai Pathé-gyar re köles-dráma, 16-szerespek, szombat, vasárnap. A halálarcu ember, egy taja. — Uránia-mozgó. Itt gyár szenzációk, a filmszámú. A tökéletes szombat, vasárnap, szűtne. A félrekenység de kis leányuk ismét feleket.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kladó: KADIM Szerkesztőség: Gál Kladóhivatal: Nag. Ar. Sz.

Nagy keres azonnali jól bevezetett Rádióanal Ciu

Maliss
 FRANKEL EMAN
 1196 KÖZTUD
 Ciu, Piata Vit. Mih
 Ha jó rom
 akar beszer
 Gluck
 Oradea-Marc
 1253

gok havi 100
nek. Bécsből ja-
zügyminiszter tör-
a nemzetgyűlésen,
étől visszamenőleg
100 aranykoroná-

ac:
vember 21. i nyitás:
92'50, Newyork 831,
Budapest 57'50,
s 19, osztr. kor. 12.

ember 21.-én. Napo-
0, dollár 885—895,
rka 28'50, márka
osztrák 16'50 lei
dinár 1060—1090,

78—80, leva
nk 1080—1100, svájci
—, drachma
arany 480—490, ezüst
yar korona
rka —, török-

11-25, London 5540—
a, Róma 65'50, Svájc
a 1465, Berlin 5—
est —

Amsterdám
nia 3938—, Kopenhága
singapors —, Róma
272'12, Páris 2038'95,
Bécs 973—, Prága

Berlin 1874/2,
London 2124—,
üsszel —, Koppen-
istánva —, Madrid
50, Zágráb 190—,
Bécs 19—, osztr. leb.

naplója 3200—,
leva —, dollár
—, márka 365—,
kor, —, rubel
frank —, dinár

1921

WHIZ
ettujdonság, 6-adszor
kal. Általános bérlet-
rettujdonság, 7-edszer
kkal. Napibérlet 53
rahelyarákkal. Opera-
(Bérlet 53. sz.)
kiket felvet a pénz-
gi előadás, igen olcsó
adó tanár: Dr. Kiss

llo, (4-edszer. Opera-
bérlet 54. sz. B.)
ül Baba, (74-edszer.
l.)
h. (Új szereposztással
am C.)
rettujdonság, 8-adszor
kal. Általános bérlet-
beer' Ilona föllépésével.
(Operabérlet 10. sz.)
i előre megváltható a
nál.

hírel:
emier. Az ujdonságok
ritika csemegével, igaz
zolgá a közönségnek:
palóc-nak, Mikszáth
komédiájára készült
első darab Tavasz
ol akta s a harmadik
itt bort. A darabokat
kszáth-premier a jövő
sütörtökön este az ér-
ni Puociu örökéletű
len asszony, Bisson
a, a Névtelen asszony
i részben új szerep-
szu sora óta nem volt
aminőt az Offenbach
lósággal ostromolja a
te kint van a pénztár
írdető tábla. Kedden
zer s a jövő hétfőn
chol.

ROMAN OPERA

Faust [Madame Seinesou Caliope
vendégzereplésével és Sterian-Mandy-
val a Mephistó szerepében.]

A mozgó műsora: Apollo-mozgó: Kedd:
Salámas társadalmi dráma, Dioséség, vagy halál. Fő-
szerepekben Kaiser Dóra, Narval Róbert. Egy híres
színmű a trónörökösöt hódítja meg, de a fejedelmi
színmű érdekéből később cserbenhagyja. Csütörtök-
szár családi érdekből később cserbenhagyja. Csütörtök-
szár kacagató filmkomédia: A osodababa, főszerepben
az Osztriga-kura című vígjátékból kétszemert és kézked-
rel Osváldó Ossi, Pénteken és szombaton Hemsó szí-
rele, misztikus svéd dráma. Strinberg hasonló című regé-
re után. Vasárnapról A két keresztrefeszített, könnyű
megható színelmi tragédia, az utánozhathatlan Italia
Almirante Manzini-vel. — Egyetem-mozgó: Kedd, szerda,
csütörtök, a téli évad legnagyobb filmeseménye, az
amerikai Patho-gyar remeke, a Működés nyomor, or-
pulos-dráma, főszerepben a híres Mary Pickford. Pé-
ntek, szombat, vasárnap, fantasztikus amerikai dráma,
A halálra ember, egy halálfeju szörnyesültött tragé-
dia. — Uránium-mozgó: Kedd, szerda, csütörtök, az
Uránium színműsorsajdonsága. Az eszményi feleség
filmje. A tökéletes asszony megkapó rajza. Péntek,
szombat, vasárnap, egyszerű amerikai dráma, Gascon
filmje. A félrekenység felidítja egy boldog család életét,
de kis leányuk ismét összehozza az eltávolodott házas-
feleket.

Főszereplés: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős színpályozó: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat pécsy-t.
Szarkoztatóság: Csaba Reg. Ferdinánd (volt Pécsy József-utj) 46.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.
Nagyvárad, Deák Ferenc-u. 9.
Arad, Str. Alexandri 1.
Szatmár, Bathányi-utca 24. sz.

Függőlámpák,
falilámpák és
mindenféle világ-
gítási cikkek.
Préselt
üveg áruk
örömmel felha-
rállak tapasz
valamint
kristálytűhöz,
csiszolt és festett
üveg áruk és por-
cellán áruk raktá-
ron vannak.
Kérjen árajánlatot
Romios
Testvérektől
Oradea-Mare —
Nagyvárad

Nagy gyári vállalat
keres azonnali belépésre jutalék mellett,
jól bevezetett likőrügyséket. — Cím:
Rádionál Ciu, Str. Reg. Maria 24.

Melissát
FRÄNDEL EMANUEL és KLEIN SAMUEL
Közvetítő nagykereskedése
Ciu, Piata VII. Mihály (v. Széchi-tér) 34 Dick-ház.

Ha jó rum- és likőresszenciát
akar beszerezni olcsón, forduljon
Glück Heurik gyárához
Oradea-Mare (Nagyvárad) Calea Vict.
1253
(volt Kolozsvári-u.) 74

Metropol kávéházban
négy-szer hetenként FRITZ THELER karmester
vezényelte alatt szíon vonós-zenekar hangversenyez

Lámpaáru, fehér lámpa-
csövek, kristály-
leher csiszolt üvegáruk, likőrös palackok,
dekoratívok legelőnyösebben beszerezhetők
Ausländer Testvéreknél Ciu,
Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 29.
EN-GEOS! Telefon 9-54. EN-DETAIL!

Közhirre tesszük, hogy a
Holland-Amerika
Linie
nagy és régi tengerhajózási társaság
Amerika részére
Kolozsvár, Piata Unirei 4.
szám, I. em., fiókot nyitott,
amely a legjutányosabban árul
hajójegyeket
2677-1
Modern kényelem! Jó ellátás!
Az út az Océanon át 7 napig tart
A hajót kiindulási pontja vagy Rotterdam (Hollandia)
III. oszt. utasok a hajón ingyen kapnak
szállást és ellátást a hajó utulásáig
Kérés pénzzel is neki lehet indítani, a
társaság a kiadóból táviratilag kér pénzt
:: az utas amerikai hozzátartozóitól ::
Kolozsvári fiók:
Piata Unirei 4 sz. I. emelet

Megérkeztek:
Schminke-féle
művészfestékek és kellekek
Museini és finom olajfestékek
Horadam-féle művészaquarell fest-
tékek tubusokban és szilkékben
Festővasznak, festőszerek, paletták
Meister—Lucius-féle anilinek
Francia ultramarin I.
Peterswaldi horganyfehér
Mindennemű föld- és vegyfestékek
Fegyessváry és Társai festék nagy-
kereskedése
Ciu — Kolozsvár

Újrafoncsorozás!
Füztükrök gyártása!
PECHY ÉS TÁRSA
MODERN ÜVEGCISZOLÓ ÉS TÜKRÁRUGYÁR
üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u) 20 sz. megkezdte
Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon meg-
rendelhetők.
KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Nagymennyiségű lámpaáru, cseh
táblaüveg, karlsbadi porcellán és
Dittmár-féle lámpaáru érkezelt.

DEUTSCH K. I.
üveg és porcellán nagykereskedés r. t.
Oradea-Mare — Nagyvárad,
Str. Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 4.
Telefon 71 1258
Pontos és szolid kiszolgálás

Ügyes, szakavatott utazó
a likőr- és szeszital szakmából Órománia
(Regát) beutazására mielőbbi belépésre-
kerestetik. — Ajánlatok az eddigi működés
körülményeivel és a fizetési igények fel-
említésével alulírott céghez intézendők:
Bäumel, Steiner és Társa
Részvénytársaság, Lugoj (Lugos)

KÁVÉCSARNOK
és étterem jóitalok, naponta friss házisütemények
GRÜNFELD-nél
Oradea-Mare, Str. Saguna (volt Kapucinus-utca) 6
Pontos kiszolgálás!! — Szolid árak!

Grünwald
Üvegesiszolda,
tükörárugyár és
épületüvegezési vállalat
Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16
tudatja, hogy tükörüveg-
szállítmánya megérkezett!
Készít mindentéle csiszolt butorüve-
geket és tükröket, tükrök újrafoncsor-
ozását. — Fintükrök I. II. III. rendű
(10/10 coll) ládákbán. Épületüvegezés!
Minden méretű valódi cseh tábla-
üvegek állandó nagy raktára

Részvénytársaság keres
üzletvezetőt,
ki a fűszer, festék- és rövidáruval nagyban és
kicsinyben foglalkozik, megkívántatik, hogy egy a
szakmában, mint az irodai teendőiben jártas legyen
Német nyelvtudás feltétlen megkívántatik. — Rész-
letes ajánlatokat az eddigi működésről „Biztos jövő-
jeligével a kiadóhivatal továbbít.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel.
Legtöbb apróhirdetés ára 10 lel.

Nőülmék, ha egy jobb családból való, koromhoz illő művelt és szerény leányt vagy özvegyet találunk. En egy bányai tekintélyes fakeskedelmi cég belfelja, izr. és 34 éves vagyok. Csak teljes című ajánlatokat — „Minimum 100.000 Lei hozomány” — jelige alatt „Hermes” hirdetési vállalat Timisoara címre kérek.

Intelligente wienerin jüdin sucht Stelle als Hausfräulein, zu kränklicher Dame oder zu Kinder per 1. XII. auch als Wirtin. Gefällige Anträge erbeten Sasel bei Krausz, Bocskai-u. 5.

Szobákat keresünk — megfelelő díjazás mellett december 4-től 8-ig a konferenciára érkező vendégek számára. Bejelentéseket 26-ig kérik a kiadóhivatalba.

Fokhagyma kapható Reiter Frigyes Timisoara, Piata Skudier 2.

Deutsch sprechendes — Fräulein (Israelitin) die im Haushalte mitteilt möchte zu Kindern geben. Nächsteres die Redakt. des Blattes.

30-os típusú, jó férfira kis terméke, eladó. Értekezési óráiban 3-6-ig az Uj Kelet szerkesztőségében.

Szociális fiatalember ki a faszakmában némi jártassággal bír, iródi — esetleg pénzügyi állást keres. — Leveleket „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kér.

A világhírű

Kerpel kékfinomító
Kerpel szappan
Kerpel Bébészappan
Kerpel hintőpor

kapható kicsinyben és nagyban

Rózsa nagydrogeriában
Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 26
Mátyás kir. tér) — 1926

Most jelent meg!
Az egyenes adók törvénye
magyar fordításban, — jegyzetekkel V. Román deji könyvkereskedő kiadásában
Kapható minden könyvkereskedésben
— Ára 16 lel —

„HELIOS”
Kötő- és Kötésszövőgyár R.-T.
TARGUL-MURES
már üzemben van. Kétféle-
ről hozott szakmunkásaival
gyárt mindenféle kötöttáru-
kat, elsőrendű minőségben

Dióbelet
minden mennyiségben vásárolnak.
LERFIVÉREK CLUJ,
Piata Mih. Vit. (v. Széchenyi-tér) 8
TELEFON 471

Első Erdélyi Ékszerdrugsy R.-T.
CLUJ—KOLOSZVÁR,
Síruti Xenopol (Szappan-utca elején)
Állandóan raktáron tart saját készítményű láncot, gyűrűt, karkötőt.
Vállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, alakítását és javítását
Fogászati arany és forrasztó
Huzal és lemez arany- és ezüstben
Telephon 2-13 Telephon

VASPOR
terayos 1 láda 500 db. tartalommal
LEI 75—
LÉRFIVÉREKNÉL CLUJ
Piata M. Viteazul 8. — Telefon 471

Allandó nagy raktár 2703-1
pamutszövőfonalakban
SZÖVŐCÉRNA, nyers és fehérített, 8-32 sz.
MULEFONAL fehérített, 3-10 sz.
HARDWATERFONAL, nyers és fehérített, 6-32 sz.
Grohmann-féle fekete és piros szövőfonalak, festett szövőcérnák, matrikos és gombolyagos kötőpamutfonalak
„Victoria” váltóüzlet és kereskedelmi r.-t.
TIMISOARA, IV. Str. Brailanu 8.
Telefon 97. Sürgőnycim: Victoriabank.

Csak egy ut vezet az ország, egyenesen a páradisba hatáson
HIGIEA SOSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszeres Gyár
CLUJ — KOLOSZVÁR

Kiváló minőségű
WALDES HÜVELY
Timbrával együtt millanként Lei 30—
100 millnél feljebb „ Lei 29—
500 „ „ Lei 28—
ab Szatmár — Kapható a
„CASA NOASTRA”
Kereskedelmi és Ipari Bank Részv.-társ.-nál
SATU-MARE (Szatmár) — Sürgőnycim: Mercur

Cseh cukor import!
Rizs, Korffs cacao, Hollandi kőménymag, Szardínia, Chiozza rizskeményítő, Németországi gelatin, Pótkávék, Ecetsav, Péterswaldi koronás horganyfehér, Paraffin gyertya, Paraffin, Setzea, Ultramarin és kék-golyó, l-a terpentin olajpótló, Montanviaszk, Manilla és papír kötőzőzsineg, Vaspor, — Ásványvizek, Keserűvizek, Anilin festék minden színben,
Szövőfonal
bármily mennyiségben és a legolcsóbb napi árban kapható a
„Casa Noastra”
Kereskedelmi és Ipari Bank R.-T.
Satu-Mare (Szatmár)
Sürgőnycim: Mercur

A BÉCSI DIVAT SAISON-UJDONSÁGAI MEGÉRKEZTEK
VELOUR
DUVETIN
HOMESPUN
SHETLAN
GYAPJU TRICOT
SHOTIS
VELOURCHIFFON
ANGOL RUHA-BÁRSZONY
CREP DE CHIN
CHARMANT
MAROEN
CREP GEORGET
FANTASIE
AZ ÖSSZES DIVATSZINEKBEN OLCSÓ ÁRAK!
GRÜNWALD ÉS STEINER
NŐI DIVATKÖLÖNLEGESSÉGEK ARUHAZA
CLUJ, PIATA UNIRII No. 12

Keskenyvágányu vasutak-
hoz mindennemű felszerelés, a győri vasgár gyártmányainak kizárólagos eladása:
Angol-Magyar Bank R.-T.
Keskenyvágányu vasutosztály. — Képviselotek:
CLUJ: Erdős Mótik okl. mérnök, Piata Carolina 3 (Telefon 387) ARAD: Geiringer és Böhm okl. mérnökök
Vasutak tervezése, építése — Állandó erdélyi terakat
Megérkeztek a „HERCULES”
cipőárúháza Str. Reg. Ferd. 5
nagy választékban női- és férfi cipők

TUNGSRAM

U
Az üzle
Végre pozitív
Megtörtént az, amit
miniszteri nyilatkozat
ta, érdemes büszkél
A román királyi kor
szerű gesztusra hatá
huzsmilliónyi összeg
mezési igazgatóság
szort fizeti föllesleg
és kulturális célokra
osztás ténye kulturál
gondolkodásához mé
föllesleg a társadalom
mélto és méltányos
istapolására fordítas
huzsmilliónyi fizeti-
reilből te-ódott össz
ségi különbözőségek
mélto és méltányos,
rülő összeg apanyos
nemzetiségak és tele
dasági céljaira.
Mai hirdök m
melynek alapján a
milliónyi fizeti főlé
De amilyen lojalitás
tás tényének kultu
dalomhoz méltó vol
cióval kell fogadnu
mértv. Ime megint
tius kivétel megal
állapítás minden h
Vegyünk csak nehá
távirati iroda közlés
keleti és görögkatol
egyenként egy-egy
helyi ortodox ten
Összesen tehát két
kizárólag három es
szemben az össz
segélyezésére hatsz
benne, hogy ebben
házak segélyezése
és lenne értetnek.
szido és százsz nem
egyházak között ar
ezer leien fölül, ro
ezen felül kétmillió
az egész összegnek
Az üzleti föl
ból továbbított össze
etés nélkül. Vajjon
ányos és igazság
mélységes resignác
De kinalkozik
éservesebb össze
trópikus intézmény
iskolai célokra a s
fölből összesen be
lei jutott. „A bise
turális intézménye
mondd és ird: hé
tan osztozkodhatn
magyar iskolák, k
nyek. Hat és felm
nemzetiség iskolá
ezer lei. A balázs
diáamenzak, a ko
és halgatónok ot
leit kapnak. Az e
iskolátgye örüljör
vol áll tölünk, ho
gyeljük az ebédet
még kevésbe nigt
hallgatónoktól az
sor len. De me